

MIGRÁCIÓ ÉS VÁLASZTÁS

– BENJAMIN NETANJAHU
KORMÁNYALAKÍTÁSI NEHÉZSÉGEI ÉS
AZ AFRIKAI MIGRÁCIÓ TÉMÁJA
IZRAELBEN

Migrációkutató Intézet

Veszprémy László Bernát

Gyorselemzések

2021/7

2021.04.14

MIGRÁCIÓ ÉS VÁLASZTÁS

— BENJAMIN NETANJAHU KORMÁNYALAKÍTÁSI NEHÉZSÉGEI ÉS AZ AFRIKAI MIGRÁCIÓ TÉMÁJA IZRAELBEN

Gyorselemzésünkben a migráció kérdését vizsgáltuk meg a 2021 márciusi izraeli választási kampány tükrében, utalva a migránsok jelenlegi helyzetére az országban, a különböző pártok álláspontjára a kérdésben, és Benjamin Netanjahu kormányalakítási nehézségeire. Izraelben a kormánypárti-likudos szuverenista vonal képviselői elsősorban a migráció megállítására és az általuk „behatolóknak” nevezettek kitelepítésére tesznek javaslatot, míg a fenti iránnyal szembenállók elsősorban a menekültkérelmek gyors rendezésével megakadályoznák a migránsok eltávolítását.

Választás

Mint emlékeztető, 2021. március 31-én negyedszer tartottak országgyűlési választást Izraelben két éven belül. A 120 fős izraeli parlamentben, a Kneszetben 60+1 székre van szükség a kormányalakításhoz, a választások során pedig a következő eredmény született: a Likud 30 székert nyert, a legnagyobb ellenzéki párt, a Jes Atid 17-et, a szefárd ortodox Sász párt 9-et, a Kék–Fehér 8-at, a Jamina 7-et, a Munkapárt 7-et, az Egyesült Tóra Zsidóság 7-et, a Jisrael Beiteinu 7-et, a Vallásos Cionisták 6-ot, az arab Közös Lista 6-ot, az Új Remény 6-ot, a Merec 6-ot és a muszlim Ra’am 4-et. Ezekből alapvetően ellenzéki pártként kell tekinteni – jobb- vagy baloldaliságtól függetlenül – a Jes Atidra, a Kék-Fehérre, a Munkapártra, a Jisrael Beiteinura, a Merecre és az Új Reményre. Mint a fentiekből is látható, bár elsőre Netanjahu kapott kormányalakítási megbízást Reuven Rivlin államelnöktől, a koalíció megalkotása erősen kétséges, hiszen Netanjahunak vallásos-nemzeti szövetségeseivel együtt 52 mandátuma van. A Közös Lista esetében nem merült fel a Netanjahuval való koalíció. Érdekesebb eset a Jamina és a Ra’am, a Jamina vallásos-jobboldali párt, de vezetőjének, Naftali Bennetnek Netanjahuval való viszonyát személyes konfliktus árnyalja be. A muszlim Ra’am lehet a mérleg nyelve, ám kérdéses, mennyire lehet összehangolni Manszúr Abbász pártját például a vallásos-nacionalista Vallásos Cionistákkal.¹

Migrációs helyzet Izraelben

Izraeli kormányzati adatok szerint 26 635 ember érkezett a zsidó államba 2010 júliusáig, majd 2012 januárjára ez a szám 55 ezer főre nőtt. Izrael ezért falat épített az egyiptomi határra, mely 2013 decemberére készült el, lényegében megszüntetve az illegális migráció jelenségét.² 2021 februári adatok szerint jelenleg 28 ezer migráns tartózkodik Izraelben, ez lényeges csökkenést jelent korábbi elemzésünk (2018 márciusa) óta, amikor 36 630 migráns tartózkodott az ország területén.³ Lényegében három év alatt majdnem egynegyede távozott az országban tartozó migránsoknak. A

¹ NEOKOHN 2021. március 31.; VESZPRÉMY 2021.

² MIGRÁCIÓKUTATÓ 2018.

³ MIGRÁCIÓKUTATÓ 2018; ASSAF 2021.

bevándorlók állampolgársága továbbra is többségében eritreai és szudáni. 2019 májusa óta 15 ezer menedékkérelem elbírálása van „befagyasztva”,⁴ ami miatt komoly nemzetközi kritikák kereszttüzébe került a zsidó állam, elsősorban a migránsok befogadását szorgalmazó NGO-k (Assaf Organization, Hotline for Refugees and Migrants) részéről. Egy 2019-es kutatás – 2015-ös adatokra hivatkozva – továbbra is fenntartja, hogy a migránsok által lakott Tel Avivi-i negyedekben magas a bűnözés aránya, noha a két adatot nem köti össze.⁵

A kampány és a migráció

A migráció hangsúlyosan megjelent a 2021 márciusi izraeli választás kampányában, a fenti adatok tükrében is érthető módon nem a további bevándorlók érkezése, hanem a menekülti státuszt nem nyert, továbbra is Izraelben tartózkodó migránsok kapcsán. Netanjahu többször is beszélt arról, hogy az országot megvédte a 2013-as határfallal, és arra figyelmeztette választóit, hogy a zsidóságba való vallásos betéréssel afrikai menekültek szerezhetnek a jövőben állampolgárságot. Ez az üzenete összeköthető az izraeli Legfelsőbb Bíróság azon, friss döntésével, miszerint a kevésbé szigorú követelményeknek számító reform betéréseket is el kell fogadni Izraelben, mint a zsidó státusz bizonyítékát.⁶ Netanjahu ennek kapcsán úgy fogalmazott a Jerusalem Postnak, hogy a bíróság döntésére hivatkozva az afrikai migránsok visszaélhetnek a Visszatérési törvénnyel, ami minden jelentkező zsidónak automatikusan állampolgárságot ad. „A valódi kérdés az, hogy hogyan akadályozzuk meg azokat a hamis betéréseket, amikre most sor kerülhet” – mondta. „Sokan akarnak Izraelbe jönni. Én emeltem egy kerítést, amit aztán falnak neveztek, de megállítottam Izrael lerohanását. Ez az egyetlen fejlett világbeli ország, ahová eljuthatsz a saját lábadon Afrikából. Ha ezt nem teszem meg, már most milliónyi illegális afrikai migráns lenne itt, és a zsidó állam összeomlott volna.”⁷ Ráadásul az utóbbi hónapokban, miután Szudán az Ábrahám-egyezmények keretében felvette a diplomáciai kapcsolatot Izraellel, Netanjahu és a szudáni külügy megvitatták a migráció kérdését. Az izraeli kormány szerint sikerült megállapodni Szudánnal egy kezdeti tervben, mely több száz migráns visszafogadásáról szól. Később viszont izraeli tisztségviselők azt közölték a Jerusalem Posttal, hogy nem történt előrelépés az ügyben.⁸ A terv ötlete ennek ellenére félelmet keltett egyes migránsokban, akik azzal érvelnek, hogy otthon halálbüntetés fenyegeti őket.⁹ Azzal kapcsolatban, hogy Netanjahu miért most vette elő újra a migráció témáját, érdemes látni, hogy a Likud célzottan kampányolt az izraeli arab lakosság körében is, az arabellenes retorikát meghagyta a vallásos jobboldalnak. Így értelemszerűen közös kihívásként lehetett utalni a migrációra, amit például egy arab nyelvű orgánumnak adott interjújában meg is tett.¹⁰

⁴ ASSAF, 2021.

⁵ RELIEFWEB 2019.

⁶ NEOKOHN, 2021. március 2.

⁷ NEOKOHN, 2021. március 10.

⁸ NEOKOHN, 2021. március 22.

⁹ KAVALER 2020.

¹⁰ NEOKOHN, 2021. március 22.

A pártok álláspontja a migráció ügyében

A Likudnak nincsen hivatalos álláspontja vagy programja a kérdésben, de a párt vezető politikusai – így Netanjahu is – rendre migrációellenes véleményüket hangoztatják. Mint a Likud külügyi igazgatója, Eli Hazan 2017-ben e sorok írójának elmondta: a „behatolókat” „egyszerűen kirakjuk az országból”. Kérdésemre, hogy ez a hivatalos álláspont-e, ezt felelte: „Ha megkérdezi bármelyik likudnyikot, ugyanezt fogja mondani.”¹¹ A szefárd-ortodox Sász párt követte Netanjahu figyelmeztetéseit a migráció és a betérésekkel való trükközés összekötésében.¹²

Az Izraeli Bevándorláspolitikai Intézet arra volt kíváncsi, hogy mi az egyes pártok álláspontja a bevándorlás kérdésében.¹³ Az ellenzéki pártok közül a Munkapárt ellenzi az illegális bevándorlást, és szét akarja osztani a bevándorló háttérű csoportokat az országban, hogy ne terheljék a gazdaságilag gyenge területeket. A párt továbbá a menekültstátuszra vonatkozó kérelmek gyors felülvizsgálatát támogatja. A Kék-Fehér azt javasolja, hogy az ENSZ szervezze meg a menekültek többségének Izraelen kívüli letelepítését. A szélsőbaloldali Merez „emberi választ akar a menedékkérők gondjára”, le akarja állítani a letartóztatásokat és deportálásokat, fel akarja gyorsítani a menedékkérelmek felülvizsgálatát, munkavállalási engedélyt akar adni a menekülteknek, továbbá szociális és egészségügyi szolgáltatásokat. Az Új Remény, melyet az a Gideon Szá'ár vezet, aki korábban Netanjahu belügyminisztereként létrehozta a negevi menekülttábort, arra hívta fel a figyelmet, hogy sok illegális bevándorló érkezett az országba Ukrajnából és Grúziából, de viszonylag sokan vannak a palesztinok is. Az Új Remény a bevándorlási felügyelők számának növelését akarja. Az el nem kötelezett Jamina jobboldali párt meg akarja oldani a „behatoló- és bevándorlókérdést”, nevezetesen a migránsok visszatelepítésével, és olyan harmadik országok felkeresésével, akik befogadnák őket. A Netanjahut támogató Nemzeti Vallásos párt szerint a Kneszetnek vissza kellene tudnia hozni olyan törvényeket, melyeket a Legfelsőbb Bíróság eltörölt. Ezek után pedig újra kéne indítani a negevi menekülttábort, és ösztökélni kéne a migránsokat a hazatérésre. Ezen belül az Ocma Jehudit frakció a „behatolók kiűzését” követeli Dél-Tel-Avivból.¹⁴

Világosnak tűnik tehát, hogy Izraelben a kormánypárti-likudos szuverenista vonal képviselői elsősorban a migráció megállítására és az általuk „behatolóknak” nevezettek kitelepítésére tesznek javaslatot, míg a fenti iránnyal szembenálló elsősorban a menekültkérelmek gyors rendezésével megakadályoznák a migránsok eltávolítását. Vannak kivételek, mint Gideon Szá'ár pártja, de nem szabad elfelejteni, hogy ő korábbi likudosként éppen a szuverenista vonal erősítéséért volt felelős, és ezt követően fordult Netanjahu ellen.

¹¹ MIGRÁCIÓKUTATÓ 2018.

¹² NEOKOHN, 2021. március 10.

¹³ HARKOV 2021.

¹⁴ NEOKOHN, 2021. március 22.

Hivatkozások:

Assaf Aid Organization for Refugees and Asylum Seekers in Israel, 2021. Asylum Seekers from Sudan and Eritrea - Situational Report, February 2021.

https://assaf.org.il/en/sites/default/files/Situational%20Report_Feb2021.pdf (Megtekintve: 2021. április 11.).

Harkov, Lahav 2021: Netanyahu fixates on African migrants – but Likud has no policy.

<https://www.ipost.com/israel-elections/netanyahu-fixates-on-african-migrants-but-likud-has-no-policy-662683> (Megtekintve: 2021. április 11.).

Kavaler, Tara 2020: Sudanese nationals in Israel fear deportation after peace deal.

<https://www.ipost.com/israel-news/sudanese-nationals-in-israel-fear-deportation-after-peace-deal-647052> (Megtekintve: 2021. április 11.).

Neokohn, 2021. március 2. Izraeli Legfelsőbb Bíróság: a reform és konzervatív betértek is lehetnek állampolgárok. <https://neokohn.hu/2021/03/02/izraeli-legfelsobb-birosag-a-reform-es-konzervativ-betertek-is-lehetnek-allampolgarok/> (Megtekintve: 2021. április 11.).

Neokohn, 2021. március 10. Netanjahu afrikai hamis betérők inváziójától tart.

<https://neokohn.hu/2021/03/10/netanjahu-afrikai-hamis-beterok-invazojatol-tart/> (Megtekintve: 2021. április 11.).

Neokohn, 2021. március 22. Fontos kampánytéma a migráció rendezetlen helyzete Izraelben.

<https://neokohn.hu/2021/03/22/fontos-kampanytema-a-migracio-rendezetlen-helyzete-izraelben/> (Megtekintve: 2021. április 11.).

Neokohn, 2021. március 31. Hivatalos: a Likud győzött az izraeli választásokon.

<https://neokohn.hu/2021/03/31/hivatalos-a-likud-gyozott-az-izraeli-valasztasokon/> (Megtekintve: 2021. április 11.).

Reliefweb: Safety but no stability in the “Backyard of Tel Aviv”: a case study of refugees in

towns: Tel Aviv, Israel. 2019. <https://reliefweb.int/report/israel/safety-no-stability-backyard-tel-aviv-case-study-refugees-towns-tel-aviv-israel> (Megtekintve: 2021. április 11.).

Veszprémy, László Bernát 2021. Bibivel vagy nélküle? Így választ Izrael.

https://mandiner.hu/cikk/20210322_igy_valaszt_izrael (Megtekintve: 2021. április 11.).

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

© Migrációkutató Intézet, 2021

Sorszám: 2021/7